

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/62/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621201696
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6621201696.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Danice Kočičkovej ako členiek senátu, v spore žalobcov: 1/ U. Q., nar. XX. júla XXXX, bytom V. XXXX/X, J. a 2/ Y. Q., nar. XX. apríla XXXX, bytom V. XXXX/X, J., obaja právne zastúpení: BANÍK & Partners s.r.o., so sídlom Košická 4984/46, 821 08 Bratislava, proti žalovaným: 1/ P. S., nar. XX. októbra XXXX, bytom J. A. S. XX, J. a 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpený JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom, so sídlom AK Dvořákovo nábřežíe 8/A, 811 02 Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ a o odvolaní žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 11C/14/2021-110 zo dňa 28. marca 2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d z u j e**.
- II. Stranám sporu trovy odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 11C/14/2021-110 zo dňa 28. marca 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozhodol nasledovne:

I. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyňu 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 12.000,-Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 9.600,-Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobkyne 1/ a žalobcu 2/ **zamieta**.

IV. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú povinní nahradiť žalobkyňu 1/ a žalobcovi 2/ trovy konania v rozsahu 100% z prisúdených súm, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobkyňa 1/ sa domáhala zaplata náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,-Eur a žalobca 2/ vo výške 12.000,-Eur ako pozostalí po Y. Q., nar. XX.XX.XXXX a zomr. XX.XX.XXXX; žalobkyňa 1/ ako pozostalá manželka a žalobca 2/ ako pozostalý syn Y. Q.. Y. Q. zomrel na následky zranenia utrpého pri dopravnej nehode dňa 31.12.2018 zapríčinennej žalovaným 1/, ktorý bol v trestnom konaní právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1, ods.2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h)

Trestného zákona a zároveň bol podľa ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka prevádzkovateľom motorového vozidla, prevádzkou ktorého došlo k zásahu do osobnostných práv. Žalovaný 2/ bol v čase udalosti poisťiteľom žalovaného 1/ v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č.381/2001 Z.z.“). Žalobcovia v žalobe poukázali na blízky rodinný vzťah a blízke vzťahy s poškodeným Y. Q. a tvrdili, že protiprávnym konaním žalovaného 1/ došlo k neoprávnenému a nezvratnému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, do práva na ich súkromný a rodinný život garantovaného Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súčasťou rodinného života je pritom nepochybne rodinný život zahŕňajúci sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými. Žalovaný 1/ a žalovaný 2/ uplatnený nárok neuznali. Žalovaný 1/ sa bránil tým, že poškodený Y. Q. bol častým konzumentom alkoholu, požitie alkoholu vykazoval aj v čase dopravnej nehody. Vyjadrenia rodinných príslušníkov o súdržnosti a funkčnosti rodiny považoval za účelové, v snahe získať majetkový prospech v požadovanej sume. Žalovaný 1/ taktiež poukázal na svoju nepriaznivú finančnú situáciu. Žalovaný 2/ nárok neuznal a tvrdil, že náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nie je zahrnutá v rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; tvrdil, že poisťnou udalosťou je dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na už následky dopravnej nehody, a preto neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujmy priama príčinná súvislosť s poisťnou udalosťou ako takou. Tvrdil, že absentuje priama príčinná súvislosť s poisťnou udalosťou, keďže zásah do ochrany osobnosti žalobcov je reakciou na prvotný následok dopravnej nehody. Napokon namietal premlčanie uplatneného nároku.

1.2 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 11, § 13 ods.1, ods. 2, ods. 3, § 420 ods.1 Občianskeho zákonníka a § 4 ods.1, ods.2, ods.4, § 15 ods.1 zákona č. 381/2001 Z.z., vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, vyjadreniami strán sporu, výsluchom žalobkyne 1/ a žalobcu 2/, výsluchom svedkyne G. F., oboznámením sa s pripojeným trestným spisom Okresného súdu Lučenec, sp.zn. 3T/97/2019 a vykonal dokazovanie listinami predloženými stranami sporu. Na základe vykonaného dokazovania považoval žalobu za dôvodnú iba v časti uplatnených nárokov.

1.3 Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla zn. Audi A6 dňa 31.12.2018 o 18.10 hod. na Námestí republiky v Lučenci viedol v smere od Partizánskej na Novohradskú ulicu motorové vozidlo rýchlosťou približne 78,8 km/hod.; v dôsledku nesprávnej techniky jazdy spočívajúcej v tom, že prekročil najvyššiu povolenú rýchlosť a nejazdil vo svojom jazdnom pruhu, bezdôvodne strhol riadenie svojho vozidla doľava a nasmeroval ho na chodca Y. Q., prechádzajúceho na vozovku mimo priechodu pre chodcov z pohľadu vodiča zľava doprava, došlo v križovatke s miestnou komunikáciou vedúcou do podzemných garáží OC Galéria k nárazu prednej časti vozidla do pravej strany chodca, v dôsledku čoho chodec utrpel vážne zranenia, ktorým dňa 16.07.2019 podľahol. V dôsledku takéhoto konania žalovaného bol tento rozsudkom Okresného súdu Lučenec, sp.zn. 3T/97/2019 zo dňa 18.08.2020 uznaný za vinného z prečinu usmrtienia podľa ustanovenia § 149 ods.1, ods.2 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmieneným odkladom výkonu trestu a určením skúšobnej doby 4 rokov; žalovanému 1/ bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov v trvaní 4 rokov. Žalobcovia sa domáhali nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, z toho žalobkyňa 1/ ako manželka nebohého Y. Q. a žalobca 2/ ako jediný syn nebohého Y. K.. Pri posudzovaní dôvodnosti uplatnených nárokov súd prvej inštancie vychádzal podľa jeho názoru z už ustálenej judikatúry nižších súdov, ako aj Najvyššieho súdu SR, z ktorej vyplýva, že súčasťou právnej ochrany súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami; konaním, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním naplňajúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

1.4 Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimitáciu, túto mal preukázanú ako u žalovaného 1/ tak aj u žalovaného 2/; žalovaný 1/ bol pôvodcom neoprávneného zásahu; zodpovedá za škodu spôsobenú dopravnou nehodou a taktiež zodpovedá tým, že neoprávnené zasiahol do práva žalobcov na ochranu ich súkromia tvoreného rodinným životom s manželom a otcom. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimitáciu u žalovaného 2/, súd prvej inštancie poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017. Z jeho záveru vyplýva, že pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je potrebné pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj

nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do ich osobnostných práv; účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie zo strany žalovaného 2/ považoval súd prvej inštancie za nedôvodnú.

1.5 Okresný súd posúdil aj žalovaným 2/ vznesenú námietku premlčania, pričom s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zdôraznil, že súdna prax je pri otázke premlčania nároku nemajetkovej ujmy pozostalých z dopravnej nehody ustálená v tom, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej dobe; do práv žalobcov 1/ a 2/ bolo zasiahnuté konaním žalovaného, keď dňa 31.12.2018 došlo k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej nebohý Y. Q. utrpel zranenia, ktorým dňa 16.07.2019 podľahol. K zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcov došlo smrťou ich blízkej osoby; premlčacia doba začala plynúť dňom nasledujúcim po tejto udalosti, t.j. dňom 17.07.2019, týmto dňom začala plynúť všeobecná premlčacia doba. Ak žalobcovia podali žalobu na súde dňa 09.04.2021, podali ju v rámci plynutia 3-ročnej premlčacej doby.

1.6 S poukazom na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6MCdo/7/2013 zo dňa 23.04.2014 okresný súd konštatoval, že aj v prejednávanej veci existuje príčinná súvislosť medzi ujmou žalobcov spočívajúcou v zásahu do ich práva na súkromie a rodinný život a protiprávnym konaním, ktoré predstavuje aj poistnú udalosť. Je zrejmé, že pokiaľ by nedošlo k protiprávnemu konaniu žalovaného 1/, nedošlo by ani k poistnej udalosti a k vzniku nemajetkovej ujmy žalobcov v dôsledku smrti ich blízkeho príbuzného. Ak v tomto smere žalovaný 2/ poukazyval na rozhodnutie R 61/2008, okresný súd zdôraznil, že akékoľvek rozhodnutie vyššieho súdu je potrebné posúdiť so zreteľom na všetky okolnosti prípadu. K uvedenému a príčinnej súvislosti sa pritom s odkazom na rozhodnutie R 61/2008 vysporiadaval aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 8Cdo/268/2019 zo dňa 16.12.2019. Aj s odkazom na uvedené nie je možné závery vyplývajúce z rozhodnutia R 61/2008 v prejednávanej veci aplikovať.

1.7 Po ustálení právnych východísk okresný súd sa zaoberal existenciou závažnej ujmy, pričom konštatoval, že intenzita zásahu do súkromia žalobcov vyplynula z toho, že žalobkyňa 1/ ako manželka stratila svojho manžela, s ktorým 27 rokov žila v spoločnej domácnosti, viedli harmonický vzťah a boli si vzájomnou oporou; žalobca 2/ stratil svojho otca, s ktorým si boli veľmi blízki a boli na seba naviazaní, žalobca 2/ využíval pomoc svojho otca najmä pri svojom štúdiu a športovej činnosti. Smrť blízkeho človeka je závažnou ujmou, ktorá odôvodňuje priznanie nemajetkovej ujmy; smrť je ujmou, ktorá je trvalá, nezvratiteľná a nenapraviteľná. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá značná nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých ochrana osobnosti bola porušená zásahom s neodstrániteľnými následkami. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, okresný súd zdôraznil, že rozhodnutie o takomto nároku je plne ponechané na úvahe súdu; výšku náhrady v peniazoch posudzuje súd so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, pričom posudzuje z hľadiska dvoch hlavných kritérií, a to kritéria závažnosti vznikutej ujmy a kritéria okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov je trvalá a stav je nezvratiteľný, nenapraviteľný; pre žalobkyňu ako manželku bola smrť manžela otrasným zážitkom, ktorý výrazne zasiahol do jej duševného zdravia, čo žalobkyňa preukázala predložením lekárskeho správ z psychologickkej ambulancie, smrť manžela viedla žalobkyňu 1/ k hlbokému a trvalému smútku. Z dokazovania pritom vyplynulo, že s manželom viedli harmonický a plnohodnotný manželský život a boli si vzájomnou oporou; došlo k trvalému pretrhnutiu medziľudských väzieb v rámci rodinného života, ktorý žalobkyňa 1/ s nebohým zdieľala. Hlboký zásah do života žalobkyne 1/ viedol u nej k ľudsky prirodzenému smútku, pretrvávajúcemu až do rozhodnutia súdu. Z uvedeného dôvodu nemajetkovú ujmu, ktorú si žalobkyňa uplatnila vo výške 15.000,-Eur, považoval súd prvej inštancie za primeranú. Aj vzťah žalobcu 2/ s nebohým otcom bol harmonický, otec bol žalobcovi 2/ ako jedinému synovi veľkou životnou oporou, predstavoval pre neho stabilitu rodinného a domáceho prostredia, žalobcu 2/ vychovával od malička a poskytoval mu riadnu starostlivosť a opateru. Žalobcovia s nebohým tvorili harmonickú rodinu, vzájomne si pomáhali, žili v spoločnej domácnosti, delili sa spoločne o pozitívne i negatívne stránky ich každodenného života. Nebohý Y. Q. sa mohol dožiť ukončenia štúdia svojho jediného syna, pri ktorom mu pomáhal, mohol sa dožiť toho, že si jeho syn založí vlastnú rodinu a mohol sa podieľať na výchove svojich vnúčat. Žalobca 2/ stratil svojho otca navždy a navždy tak stratil možnosť realizovať s ním vzájomné životné plány, prežívať každodenné činnosti a možnosť byť si v budúcnosti vzájomnou oporou. Z uvedeného dôvodu považoval súd prvej inštancie výšku požadovanej nemajetkovej ujmy 12.000,-Eur za primeranú.

1.8 Pokiaľ ide o okolnosti pre priznanie majetkovej ujmy, okresný súd vychádzal z právoplatného rozsudku vydaného v trestnom konaní; povinne sa však zaoberal otázkou spoluzavinenia a spoluúčasti na dopravnej nehode. Aj keď znalec v znaleckom posudku (vypracovanom pre účely trestného konania) ako jediný prvok vyvolania kolízneho stavu určil nesprávnu techniku jazdy vodiča motorového vozidla, súd prvej inštancie zobral do úvahy aj skutočnosť, že nebohý Y. Q. sa rozhodol prechádzať vozovku v mieste, ktoré nebolo na to určené, nevyužil niekoľko prechodov pre chodcov, ktoré sa v danej oblasti nachádzajú, nepostupoval tak v súlade so zákonom č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.8/2009 Z.z.“), ktorý v ustanovení § 53 definuje povinnosť chodca pri prechode cez vozovku. Y. Q. ako chodec vstúpil na vozovku vo večerných hodinách, v čiernom oblečení, bez reflexných prvkov, pod vplyvom alkoholu a mimo priechodu pre chodcov. Sám znalec konštatoval, že pokiaľ by chodec tesne pred vstupom na vozovku pozrel doprava, musel by motorové vozidlo značky Audi vidieť, pretože sa od neho nachádzalo vo vzdialenosti približne 80,2 m a malo rozsvietené stretávacie svetlá. Významnú úlohu mohla zohrať aj prítomnosť alkoholu v krvi chodca, mohlo dôjsť k poruchám vnímania pozornosti, ako aj orientácia v čase a priestore. Okresný súd mal zato, že pokiaľ by poškodený nebol pod vplyvom alkoholu, zrejme by racionálnejšie reagoval pri prechádzaní cez vozovku a prechádzal by cez ňu v mieste na to určenom tak, aby mohol bezpečne prejsť na druhú stranu vozovky. Okresný súd ustálil, že uvedené okolnosti nezohľadniť by nebolo správne ani spravodlivé, súd musel prihliadať na okolnosti, za ktorých došlo k dopravnej nehode; bez prihliadania na všetky okolnosti by rozsudok nevykazoval známky správnosti ani spravodlivosti. Zohľadnil tak, že žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla síce nespôsobil dopravnú nehodu úmyselne, podieľal sa na nej vo väčšej miere tým, že porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu z ustanovenia § 16 ods.1, ods.4 zákona č. 8/2009 Z.z., prekročil najvyššiu povolenú rýchlosť, nesprávne vyhodnotil situáciu blížiaceho sa chodca, nesprávnou technikou jazdy namieril motorové vozidlo priamo na chodca. Mieru zavinenia vodiča motorového vozidla okresný súd ustálil na 80% a spoluvinu nebohého Y. Q., vstúpiaceho na vozovku vo večerných hodinách, v čiernom oblečení, bez reflexných prvkov, pod vplyvom alkoholu, mimo priechodu pre chodcov ustálil v rozsahu 20%. Ak by sa chodec priamo podieľal na kolíznej situácii, rozsah spoluzavinenia by súd zvýšil v rozpätí od 40% do 50%. S prihliadnutím na spoluzavinenie poškodeného tak okresný súd požadovanú mieru nemajetkovej ujmy znížil a žalobkyni 1/ a žalobcovi 2/ priznal 80% z požadovanej sumy, a teda 12.000,-Eur, resp.9.600,-Eur.

1.9 Okresný súd sa zaoberal v napadnutom rozhodnutí aj argumentáciou žalovaného 1/ o nedostatočných majetkových pomeroch. Ustálil, že v spore je pasívne vecne legitimovaná aj poisťovňa, náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých po dopravných nehodách má byť krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu. Z uvedeného dôvodu, ako aj z dôvodu, že žalovaný 1/ svoje nedostatočné majetkové pomery v spore nijako nepreukázal, na argumentáciu žalovaného 1/ neprihliadal.

1.10 Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 255 ods.1, ods.2, § 262 ods.1, ods.2 C.s.p. a rozhodoval na základe zásady úspechu. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp.zn. I.ÚS 56/2017 zo dňa 08.02.2017 a zdôraznil, že výška plnenia závisela od úvahy súdu. Rozhodujúcou bola skutočnosť, že súd konštatoval porušenie osobnostných práv žalobcov, v dôsledku čoho vzniklo žalobcom právo na náhradu nemajetkovej ujmy. V merite veci boli žalobkyňa 1/ a žalobca 2/ úspešní, samotná výška nemajetkovej ujmy tak bola vedľajšia, nemajúca vplyv na rozsah náhrady trov konania. Z uvedeného dôvodu okresný súd žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100% z výšky súdom priznaného plnenia.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho III. výrokovej vete, podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia a navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobe žalobcov 1/ a 2/ v celom rozsahu vyhovie a prizná im náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Uplatnili odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. h) C.s.p., tvrdili tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Vo vzťahu k napadnutému rozsudku žalobcovia 1/ a 2/ tvrdili, že okresný súd správne vyvodil nedôvodnosť vnesenej námietky premlčania a vec správne právne posúdil aj pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 2/ a existenciu príčinnej súvislosti. Okresný súd však pochybil, ak pri rozhodovaní o výške relatívnej náhrady chybné zohľadnil aj skutočnosť ním vyvedenú zo záverov znaleckého dokazovania o spoluzavinení poškodeného a neprijal spravodlivé riešenie následku v podobe primeranej a proporционаálnej satisfakcie. Aj keď okresný súd poukázal na spôsob prechádzania

poškodeného cez vozovku v mieste, ktoré na to nebolo určené a bez využitia niekoľkých priechodov pre chodcov nachádzajúcich sa v danej oblasti, vo večerných hodinách a v čiernom oblečení, bez reflexných prvkov a pod vplyvom alkoholu, nevysvetlil ako sa tieto skutočnosti podieľali na vzniknutej škode a následku. Žalobcovia 1/ a 2/ súhlasili s tým, že súd mal zohľadňovať aj eventuálnu mieru spoluzavinenia poškodeného. Mohol však vziať do úvahy len také protiprávne konanie, ktoré bolo príčinou, resp. jednou z príčin vzniku škody, musela by existovať kauzalita medzi takýmto úkonom a spôsobenou škodou. Okresným súdom uvádzané skutočnosti nevyvolali kolíznú situáciu, v konečnom dôsledku nevedli k spôsobenému následku. Opak tejto skutočnosti nevyplýva z vykonaného dokazovania a aj z trestného rozsudku je zrejmé, že jediným prvkom vzniku dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča motorového vozidla. Ak by bola pritom technika jazdy vodiča motorového vozidla správna, poškodený by ho len obmedzil, nie ohrozil, pretože by ho nedonútil náhle zmeniť smer a rýchlosť jeho jazdy. Domnelá miera zavinenia poškodeného nebola ani zohľadňovaná pri rozhodovaní o výmere trestu.

2.2 Z prihladnutím na závery obsiahnuté v znaleckom posudku vypracovanom v trestnom konaní žalobcovia argumentovali, že technika jazdy vodiča motorového vozidla bola nesprávna, prekročil najvyššiu povolenú rýchlosť 50km/hod a tesne pred zrážkou bezdôvodne strhol riadenie svojho vozidla doľava a nasmeroval ho priamo na chodca, ktorý sa ešte nachádzal mimo jazdného pruhu. Navyše chodec vstúpil na vozovku v čase, kedy vzhľadom na vzdialenosť vozidla ustálil, že môže bezpečne prejsť; nebolo možné predpokladať, že vodič bezdôvodne nasmeruje svoje vozidlo na chodca, ktorý sa nachádzal mimo jeho jazdného pruhu. Navyše cesta bola osvetlená pouličným osvetlením, chodca videli vstupovať na vozovku aj svedkovia nachádzajúci sa na chodníku na protifahej strane cesty. Navyše poškodený mal v čase nehody pri sebe žltú tašku Billa. Len v rovine teoretických úvah súdu je skutočnosť, či prítomnosť alkoholu v krvi chodca mohla alebo nemohla zohrať významnú úlohu a aký vplyv mala alebo nemala táto skutočnosť na jeho reakčné schopnosti.

3. V zákonom stanovenej lehote, čo do výrokov I., II. a IV., podal odvolanie žalovaný 2/, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu žalobcov vo vzťahu k žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietne. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. d), h) C.s.p.; tvrdil tak, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3.1 V konkrétnostiach namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil pokiaľ ide o premlčanie škody na zdraví, pod ktorú sa výlučne v dôsledku vývoja judikatúry k zákonu č.381/2001 Z.z. zaradila aj nemajetková ujma. Žalovaný 2/ namietal, že ak pod pojem škody na zdraví podľa zákona č.381/2001 Z.z. subsumujeme aj nemajetkovú ujmu pozostalých, tieto nároky treba ako škodu posudzovať v celku. Nie je tak žiadny legitímny ani spravodlivý dôvod na to, aby sa nárok ako škoda nepremlčieval, a teda v 2-ročnej subjektívnej premlčacej dobe, ako predpokladá aj ustanovenie § 15 ods.2 zákona č.381/2001 Z.z.. Zdôrazňoval, že ak súdy v dôsledku vývoja judikatúry uzavreli, že pre účely pasívnej vecnej legitímácie poisťovateľov nárok na náhradu škody na zdraví zahŕňa aj nemajetkovú ujmu pozostalých, na druhej strane, pokiaľ už má ísť o premlčanie, tieto nároky údajne už treba dôsledne odlišovať; totožnú právnu argumentáciu čo do pasívnej vecnej legitímácie odmietli. Ak sa teda nemajetková ujma pozostalých posudzuje ako škoda na zdraví v zmysle zákona č.381/2001 Z.z., nie je dôvod, aby nedošlo k zmene judikatúry aj vo vzťahu k premlčaniu tohto nároku ako škody. Iba takýmto postupom by bolo možné hovoriť o zachovaní zásady proporcionality a aspoň čiastočnej právnej istoty, ako aj spravodlivosti. Ak okresný súd poukazoval na rozhodnutie zverejnené pod R 58/2014, v tomto sa Najvyšší súd SR primárne zaoberal otázkou premlčateľnosti nemajetkovej ujmy v peniazoch ako samostatnej kategórie s majetkovým charakterom v porovnaní s charakterom nemajetkovej ujmy ako osobnostného nepremlčateľného práva, navyše v čase jeho zverejnenia bolo v prostredí najvyššieho súdu konštantne rozhodované tak, že nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených pozostalých nespadá pod režim škody na zdraví v rámci zákona č.381/2001 Z.z.. Pri zahrnutí inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy do režimu škody na zdraví sa tak pristupuje výlučne selektívne a bez testu proporcionality a primeranosti.

3.2 Žalovaný poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4Cdo/75/2019 zo dňa 27.08.2019 a nastolil otázku vzájomnej kolízie základných práv a právom chránených hodnôt, zásadu právnej istoty reprezentovanú námietkou premlčania a legitímneho očakávania vo forme rešpektovania zásady, že nikto sa nesmie obohacovať na škodu iného, kedy má súd v rámci testu proporcionality zvažovať, ktorá z nich je v danom prípade hodnotnejšou a musí dostať prednosť. Okresný

súd pritom tvrdí, že nárok žalobcov je síce škodou na zdraví podľa rozhodnutia R 61/2018, bez ďalšieho sa však naďalej premlčiava vo všeobecnej 3-ročnej lehote v zmysle R 58/2014. Uvedené rozhodnutie však s nemajetkovou ujmom ako škodou na zdraví nepracuje, za škodu ju neoznačuje, nakoľko pochádza z roku 2012.

3.3 Na podporu svojej argumentácie poukázal na skutočnosť, že súdy nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých označujú výslovne za škodu aj pre účely založenia osobitnej miestnej príslušnosti konajúceho súdu.

3.4 S prihliadnutím na vyššie uvedené, žalovaný tvrdil, že nárok žalobcov je aj pre účely premlčania potrebné považovať za škodu na zdraví, pri ktorej plynie výlučne subjektívna premlčacia doba podľa § 106 Občianskeho zákonníka, kde vzhľadom na dátum nehody 31.12.2018 a dátum podania žaloby 09.04.2021, sa nárok žalobcov premlčal.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ zotrvali na podanom odvolaní a dôvodoch v ňom uvedených. Mali zato, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sa ako právo majetkovej povahy premlčuje vo všeobecnej 3-ročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka s počiatkom jej plynutia dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k zásahu do osobnostných práv. V tomto smere okresný súd poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššej súdnej autority, uvedené rozhodnutie je rozhodnutím osobitného významu, ktorého zmyslom bolo nastoliť stav právnej istoty v rozhodovacej praxi súdov prostredníctvom jednotného výkladu a používania zákonov a iných všeobecne záväzných predpisov. Ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, je potrebné aplikovať ju na všetky prebiehajúce konania.

4.1 Ak by aj bola prijatá nesprávna argumentácia žalovaného, žalobcovia 1/ a 2/ zdôraznili, že v prejednávanej veci premlčacia doba začala plynúť najskôr dňom 17.07.2019 a uplynula dňa 17.07.2021. Ak žaloba bola podaná 07.04.2021, bola podaná včas.

5. Žalovaný 2/ v replike na vyjadrenie žalobcov poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 2CdoGp/1/2017 zo dňa 31.07.2017 v obdobnej veci, ktorým bolo zamietnuté dovolanie generálneho prokurátora a ktoré v kontexte vychádza a opiera sa o rozhodnutie R 61/2018 a konštatuje, že predmetom konania nie je ochrana osobnosti, ale náhrada škody podľa zákona č. 381/2001 Z.z.. Uvedené je podľa žalovaného 2/ dôkazom toho, že k danému nároku treba pristupovať a posudzovať ho v celku ako škodu a nie účelovo, selektívne, neproporcionálne a nekriticky, výlučne v prospech žalobcov.

6. Iné relevantné vyjadrenie podané nebolo.

7. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 C. s. p. a rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods.1 ods.2 C.s.p. potvrdil, nepovažujúc odvolania žalobcov 1/ a 2/ a žalovaného 2/ za dôvodné.

7.1 Podľa § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky strán sporu, osobitne žalobcov 1/ a 2/ a osobitne žalovaného 2/, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne, nebol tak dôvod pre zopakovanie dokazovania alebo jeho doplnenie; doplnenie dokazovania nenavrhol žiadna zo strán sporu. Pokiaľ ide o právny základ žalobou uplatnených nárokov súdu prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; okresný súd sa dôsledne zaoberal aj aktuálnou judikatúrou vyšších súdnych autorít. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaniach a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C. s. p.).

8.1 Pokiaľ ide o rozsudok súdu prvej inštancie, tento je riadne a v súlade so zákonom odôvodnený, je z neho zrejmé, akými úvahami a právnymi názormi sa súd prvej inštancie riadil pri svojom rozhodovaní, je preskúmateľný a zrozumiteľný. Právne závery sú súladné s vykonaným dokazovaním, čo je zistiteľné z obsahu spisu. Odvolací súd sa stotožňuje so všetkými závermi a argumentáciou súdu prvej inštancie; súd prvej inštancie precízne, dôsledne a vyčerpávajúco v napadnutom rozhodnutí vysvetlil všetky právne otázky podstatné pre rozhodnutie vo veci samej, poukázal na existujúcu súdnu prax vo vzťahu k nemajetkovej ujme pozostalých osôb pri dopravných nehodách s následkom smrti. Podrobne sa venoval otázke pasívnej vecnej legitímácie oboch žalovaných, vo vzťahu k žalovanému 2/ dospel v súlade s existujúcou súdnu praxou k záveru, že pojem škoda, použitý v zákone č.381/2001 Z.z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Súd prvej inštancie odôvodnil aj výšku priznaného odškodnenia, prihliadal pritom na všetky kritériá, ktoré je pri rozhodovaní o výške odškodnenia zohľadniť; povinne sa zaoberal aj prípadným spoluzavinením poškodeného Y. Q. a po zistení spoluzavinenia jeho mieru podľa voľnej úvahy určil na 20% a v tom dôsledku uplatnený nárok o uvedené percento znížil.

8.2 Vzhľadom na presvedčivosť napadnutého rozhodnutia okresného súdu a správnosť jeho záverov vo vzťahu nielen k právnemu základu nároku ale aj k výške priznanej nemajetkovej ujmy sa odvolací súd s týmito v celom rozsahu stotožňuje, na tieto odkazuje a pre úplnosť vzhľadom na odvolacie námietky dodáva:

9. Žalobcovia uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy; tvrdili, že ujma im vznikla v oblasti osobnostných práv, práva na súkromný a rodinný život; tvrdili, že do týchto ich práv došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/, ktorý ako vodič motorového vozidla zapríčinil dňa 31.12.2018 dopravnú nehodu, pri ktorej Y. Q., manžel žalobkyne 1/ a otec žalovaného 2/ utrpel zranenia, ktorým napokon dňa 16.7.2019 podľahol. Odvolací súd poukazuje na vývoj judikatúry vyšších súdnych autorít, ktoré pôvodne zodpovednosť za spôsobenú nemajetkovú ujmu videli u pôvodcu protiprávneho konania bez toho, aby takýto nárok mohol byť dôvodne uplatnený aj voči poisťovateľovi motorového vozidla, prevádzkou ktorého ujma vznikla. Až postupne, po rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-22/2012 Haasová sa súdna prax priklonila k eurokonformnému výkladu v tom, že pojem škoda, použitý v zákone č.381/2001 Z.z. zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

9.1 Súd prvej inštancie tak správne v napadnutom rozhodnutí poukázal na závery vyplývajúce z existujúcej judikatúry vyšších súdnych autorít a zvýraznil závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.7.2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 61/2018. Pre ďalší vývoj rozhodovacej praxe je významná jeho právna veta, podľa ktorej „Škodou pre účely zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravenej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Iba pre úplnosť odvolací súd dodáva, že od tak uvedených záverov sa najvyšší súd neodchýlil ani v ďalších rozhodnutiach (napr. rozhodnutie 3 Cdo 253/2018 zo dňa 28. novembra 2019). V konečnom dôsledku žalovaný 2/ ako poisťovateľ motorového vozidla svoju pasívnu vecnú legitímáciu (po jej namietaní v konaní pred súdom prvej inštancie), v odvolacom konaní nenamietal; pasívna vecná legitímácia aj žalovaného 2/ je daná.

10. Odvolanie žalovaného 2/ nie je dôvodné.

Odvolacou námietkou žalovaného 2/ bolo tvrdenie, že uplatnený nárok je premlčaný a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ vo vzťahu k premlčaniu aplikoval všeobecnú premlčaciu dobu v zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 2/ tvrdil, že pokiaľ bol nárok posúdený ako škoda na zdraví, súd mal aplikovať ustanovenie § 106 Občianskeho zákonníka.

10.1 Odvolacia argumentácia žalovaného 2/ nie je spôsobilá privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu.

10.2 Odvolací súd na prvom mieste konštatuje, že žalovaný 2/ vychádza z nesprávnych skutkových zistení ak konštatuje, že rozhodným dňom pre plynutie premlčacej doby je deň, kedy sa stala dopravná nehoda, v dôsledku ktorej poškodený Y. Q. zomrel. Žalobcovia svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy neodvodzujú od škodovej (poistnej) udalosti, ktorou je dopravná nehoda zo dňa 31.12.2018. Uplatnený nárok je nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku porušenia osobnostných práv žalobcov - práva na súkromný a rodinný život. Do tohto ich práva bolo nezvratne a neoprávnené zasiahnuté až úmrtím Y. Q., ktorý na následky úrazu utrpeneho pri dopravnej nehode zomrel dňa 16.7.2019. Rozhodným dňom pre počítanie premlčacej doby tak nebol deň, kedy poškodený utrpel úraz ale deň, kedy zomrel. Aj z uvedeného vyplýva, že ak bola žaloba podaná dňa 9.4.2021, bola podaná pred uplynutím dvoch rokov odo dňa, kedy mohli žalobcovia 1/ a 2/ uplatniť právo prvý raz; ak by sa aj na premlčanie nároku vzťahovala lehota uvedená v ustanovení § 106 Občianskeho zákonníka, uplatnené právo premlčané nebolo.

10.3 Odvolací súd zároveň konštatuje, že vo vzťahu k uplatnenému nároku je potrebné aplikovať ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie správne poukázal na závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo 194/2011 zo dňa 27. novembra 2012, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 58/2014, podľa ktorého právnej vety „právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje“. Najvyšší súd sa v rozhodnutí R 58/2014 zaoberal nielen otázkou počiatku plynutia premlčacej doby, ktorý ustálil na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné právo fyzickej osoby a uzavrel, že zásah do práv pozostalej žalobkyne nastal momentom smrti jej manžela; ustálil tiež, že na nároky vyplývajúce zo zásahu do osobnostných práv sa vzťahuje trojročná všeobecná premlčacia doba v zmysle ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka.

10.4 Žalovaný tvrdil, že pokiaľ judikatúra ustálila, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je škodou na zdraví (v zmysle rozhodnutia R 61/2018), je potrebné v otázke premlčania aplikovať ustanovenie § 106 Občianskeho zákonníka. Uvedené odvolanie považuje odvolací súd za nesprávny výklad nielen ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti (§ 11 a nasl.), ustanovení o zodpovednosti za škodu, ale žalovaný 2/ nesprávne vyložil aj rozhodnutie R 61/2018. Z uvedeného rozhodnutia totiž vyplýva, že škodou pre účely zákona č.381/2001 Z.z. je aj nemajetková ujmy spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do osobnostných práv sa „nemení“ škodu na zdraví; nemajetková ujma sa „nemení“ na škodu; iba pre účely zákona č.381/2001 Z.z. je potrebné pojem škoda vykladať extenzívne, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu. Podstatné charakteristiky inak odlišných (aj keď obdobných) právnych inštitútov (nemajetková ujma a škoda) ostávajú zachované vrátane odlišného plynutia premlčacej doby, ktorá je pri práve na náhradu nemajetkovej ujme trojročná; právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe.

10.5 Iba skutočnosť, že podľa tvrdenia žalovaného 2/ všeobecnú súdy nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých označujú za škodu pre účely založenia osobitnej miestnej príslušnosti nemá za následok dôvodnosť stotožnenia škody a nemajetkovej ujmy v ich základnej podstate a teda v tom, v čom sa odlišujú a v čom sú obdobné.

10.6 Ak v tomto smere žalovaný 2/ poukázal na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2CdoGp/1/2017 zo dňa 31.7.2019 odvolací súd uvádza, že predmetné rozhodnutie sa netýkalo otázky premlčania, ale otázky správnosti vyrubenia súdneho poplatku. Odvolací súd zároveň pripomína, že za súčasť ustálenej judikatúry je pre účely jej záväznosti potrebné považovať určitý právny názor opakovane potvrdený najvyšším súdom (kedy ide o právny názor najvyššieho súdu, nie jedného jeho senátu). Významnú hodnotu má aj to, či bolo takéto rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, teda bolo pripomienkované predpokladaným spôsobom a odsúhlasené príslušným kolégium, a je tak považované za súčasť ustálenej judikatúry v obdobných veciach. Nie každé súdne rozhodnutie spadá pod širší pojem judikatúry. Pojem judikatúra zahŕňa publikované (v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) rozhodnutia dotýkajúce sa určitej otázky výkladu právnej normy, ktoré sú bezprostredne záväzná iba pre rozhodnutie v konkrétnej veci, neformálne z nich však často súdy vychádzajú. Publikovanie rozhodnutia v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky je výsledkom dlhodobejšieho procesu zahŕňajúceho riešenie konkrétnej právnej

otázky nielen výkladom sporného ustanovenia súdmi, ale aj napr. akademickou obcou, čo ho odlišuje od bežne zverejneného anonymizovaného rozhodnutia.

11. Odvolanie žalobcov 1/ a 2/ nie je dôvodné.

Súd prvej inštancie uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy znížil, nakoľko zistil spoluzavinenie poškodeného Y. Q., ktoré videl v tom, že poškodený vstúpil na vozovku vo večerných hodinách, mimo priechodu pre chodcov, v čiernom oblečení, bez reflexných prvkov a pod vplyvom alkoholu. Uviedol pritom, že aj zo znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní vyplýva, že pokiaľ by chodec tesne pred vstupom na vozovku pozrel doprava, musel by motorové vozidlo značky Audi vidieť. Významnú úlohu mohla zohrať aj prítomnosť alkoholu v krvi chodca; mohlo dôjsť k poruchám vnímania pozornosti ako aj k narušeniu orientácie v priestore. Z uvedeného okresný súd vyvodil, že pokiaľ by poškodený nebol pod vplyvom alkoholu, zrejme by racionálnejšie reagoval pri prechádzaní cez vozovku a prechádzal by cez ňu na mieste určenom tak, aby mohlo bezpečne prejsť na druhú stranu vozovky. Z uvedeným závermi prihladnuc na určenú mieru spoluzavinenia poškodeného odvolací súd súhlasí.

11.1 Odvolací súd súhlasí s odvolacím tvrdením žalobcov, že zo znaleckého posudku vyplýva, že jediným prvkom vzniku dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča motorového vozidla (žalovaného 1/); uvedené neznamena, že súd prvej inštancie posudzujúc otázku spoluzavinenia z hľadiska princípov občianskoprávnej zodpovednosti, nebol oprávnený skúmať okolnosti, ktoré k vzniku kolíznej situácie prispeli. Naopak, súd rozhodujúci v civilnom sporovom konaní je pri uplatnenom nároku na náhradu škody a zároveň aj v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy povinný skúmať, či k ujme neprispelo aj konanie (nekonanie) poškodeného.

11.2 Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám (§ 441 Občianskeho zákonníka). Uvedené ustanovenie má dopad na rozsah nároku poškodeného na náhradu škody; je aplikovateľné aj v prípade uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalými po obetiach dopravných nehôd. Z ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka totiž vyplýva, že pokiaľ bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša ju podľa svojej účasti na spôsobení škody; na spoluzavinenie súd prihlada z úradnej povinnosti.

11.3 Pri skúmaní spoluzavinenia je okrem iného podstatné, či poškodený porušil svoje právne povinnosti. V konaní pred súdom prvej inštancie vyplýva, že Y. Q. ako obeť dopravnej nehody porušil svoje povinnosti vyplývajúce zo zákona č.8/2009 Z.z., nepoužil na prechod cez cestu priechody pre chodcov, ktoré sa v blízkosti miesta dopravnej nehody nachádzali; zároveň je zrejme, že pri vstupe na vozovku nedostatočne vnímal vzdialenosť a rýchlosť prichádzajúceho vozidla žalovaného; z posudku pritom vyplýva, že pokiaľ by sa pri vstupe presvedčil o bezpečnosti prechádzania cez cestu, motorové vozidlo žalobcu by musel vidieť. Odvolací súd nemal pochybnosť na tom, že chodec pri vstupe na vozovku nebol dostatočne ostražitý, čo bolo s najväčšou pravdepodobnosťou spôsobené tým, že bol pod vplyvom alkoholu.

11.4 Aj znalec pripustil, že chodec mohol dopravnej nehode zabrániť tým, že by na vozovku nevstúpil, keď videl, že sa vozidlo Audi natočilo doľava a začalo smerovať smerom k nemu; ak začal cez vozovku napriek uvedenému prechádzať v podnapitom stave, nemožno dôvodne tvrdiť, že na žiadnej z okolností, ktoré viedli k dopravnej nehode, nemal žiaden podiel. Uvedené predovšetkým zvyrazňuje porušenie právnej povinnosti (aj) chodca a skutočnosť, že jeho ostražitosť, nevyhnutná pre účastníka cestnej premávky, bola v dôsledku požitia alkoholických nápojov (čo nebolo sporné) oslabená.

11.5 Závery súdu prvej inštancie v tomto smere, ohľadne prítomnosti alkoholu v krvi chodca, neboli teoretické ale vychádzali zo skutočností všeobecne známych; požitie alkoholických nápojov nepochybne spomaľuje reakčný čas a má vplyv aj na potrebnú ostražitosť. Je notoricky známou skutočnosťou, že požitie alkoholu je častou príčinou (čo aj vedľajšou) dopravných nehôd a nie iba výlučne z dôvodu požitia alkoholických nápojov vodičom motorového vozidla.

12. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky žalobcov 1/ a 2/ a žalovaného 2/ za spôsobilé privodiť zmenu (§ 388 C.s.p.) alebo zrušenie (§ 389 C.s.p.) napadnutého rozhodnutia; z uvedeného dôvodu rozsudok okresného súdu postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania.

12.1 Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie správne prihliadol na úspech žalobcov v konaní pokiaľ ide o právny základ nároku; ak boli žalobcovia v spore úspešní len v časti, rozhodnutie vo veci záviselo od voľnej úvahy súdu. Okresný súd správne nárok na náhradu trov konania priznal z prísúdených súm náhrady nemajetkovej ujmy.

13. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ustanovenie § 396 ods.1 v spojení s ustanovením § 255 ods.1 C.s.p.. Žalobcovia 1/ a 2/ ako aj žalovaný 2/ boli v odvolacom konaní úspešní, resp. neúspešní rovnako, nakoľko odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolanie ani žalobcov a ani žalovaného. Pokiaľ ide o žalovaného 1/ tento síce odvolanie nepodal, z obsahu spisu vyplýva, že mu účasťou v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli. Z uvedeného dôvodu odvolací súd stranám sporu trovy odvolacieho konania nepriznal.

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 C.s.p.)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.